

Autor: Alex Kurtagić

Jednou jsem byl osloven, abych si představil, jak by dnes vypadal svět, kdyby severoameričtí osadníci v 18. a 19. století ignorovali obchod z otroky. Opustíme pro tuto chvíli všechny divoké představy; jedno zůstává jisté, kdyby obchod s otroky neexistoval, současná scéna populární hudby by rozhodně vypadala jinak.

Většina současného tzv. „středního proudu“ je afroamerická svým původem, nebo z něj čerpá. Je vsutku těžké najít dnes v hitparádách alespoň nanomnožství hudby s evropskými kořeny. Fakt, že hudba, odvozená z afroamerických kořenů dnes baví maximum možných konzumentů mainstreamové kultury, má co do činění spíše s politikou a PR nahrávacích korporací, než s kvalitou. Avšak kvalitní tvorbu, vycházející jak z Evropy, tak z druhé strany Atlantiku známe. Tato muzika je živá a dobrá. Jsem šťastný, že můžu podat zprávu o scéně rozvíjející se, čistší a pravdivější než kdy jindy – a kompletně ignorované bezduchou mašinérií MTV a dalšími.

Jak taková hudba zní?

Asi bych měl použít množné číslo, protože zde máme několik žánrů: **Neo-Folk**, **Martial Industrial**, různorodé formy extrémního metalu, zahrnující **Black Metal**, **Folk Metal** a **Viking Metal**. Můžu povídat výhradně o autoritách posledních tří zmíněných žánrů, ale bude v širších dopadech mluvit o všech.

Je zjevné, že black, folk a viking metal vzešly z heavy metalu, ale neměly by být, především pro své sofistikovanější textové i hudební vyjádření, dávávané s posledním jmenovaným do jedné řady. Texty těchto interpretů totiž mají tendenci čerpat z předkřesťanské mytologie, starověké a středověké historie a mimo jiné tak částečně plnit prázdné studnice vědomostí řady obětí moderní nevzdělanosti. Black metal má poněkud specifické vyjádření – zabývá se různorodými tématy od satanismu, přes sebevražednou misantropii až k silnému nacionalismu, ale obsahově většinou reflektuje pohanskou a neoromantickou senzitivitu a přístup k životu, když dává na odiv a vystavuje na piedestal – nutno dodat, že povětšinou dosti drastickým způsobem – temné emoce a obskurní mystiku. Hudebně jsou tři zmíněné styly celkem komplexní, kombinují vliv klasické a tradiční lidové muziky, výrazné kytarové rify, prezentují vypracovaným muzikálním stylem, ale často také impozantností a excelentní hudebním uměním. A tak zatímco se black metalové kapely projevují na první pohled „pazvuky“, drsným a primitivním zvukem (což je přístup, který čerpá z vlivů ranných punkových kapel), je zde celá řada dalších kapel, jejichž styl a muzika jsou vsutku vybroušené.

Nutno říct, že zmíněné žánry jsou poměrně ideově zaměřené, rozhodně odlišným způsobem, než raně metaloví předchůdci. Heavy metal cílevědomě vyjadřoval témata demonstrující ukazující vlastní, svébytnou filosofii: zabýval se sexem, nehoráznými excesy a pózami, kterými frontmani jednotlivých kapel dávali najevo své pohrdání autoritami a konvencemi. Black, folk a viking metal jsou na druhou stranu více vážné a zajímají se o ty tzv. *völkisch* témata: rozkódujeme-li jejich texty, tak vidíme, že v jejich umělecké práci a hudbě můžeme

najít kompletní odmítnutí principů modernismu a liberalismu. Nekonformní metalisté většinou pohrdají urbánním způsobem života, světoobčanstvím a/nebo rovnostářskými hodnotami naší doby, a stejně tak otřepanou komerční a konzumní kulturou, která s tím jde ruku v ruce. Namísto toho jejich hudba nostalgicky odkazuje témata jako je organicky pojatá společnost, rurální hodnoty, elitismus, hierarchií a hrdinství, spojené s pradávnými evropskými kulturami. Metalová mystická koncepce přírody, krve, půdy a může být vpravdě nazvána „konzervativní revolucí“, spočívající v odmítnutí liberálního řádu a ustanovení nové, obrozené společnosti, postavené na konzervativních principech (a samozřejmě, že termín „konzervativní“ nesmí být chápán jako cokoli spojeného například s dnešní americkou Republikánskou stranou).

Tento konzervativně-revoluční světonázor nachází americkou paralelu činnosti skupiny zvané „Southern Agrarians“, což bylo seskupení literátů a kulturních kritiků, vedených Robertem Penn Warrenem, která oponovali modernismu, urbanismu a industrialismu a také všeobecné trajektorii, kterou Amerika nabrala během dvacátých a třicátých let. Navzdory této „politizaci“ se metaloví hudebníci neangažují v masové politice. Co je pro ně hranicí, je kulturní a duchovní tematika, popřípadě zdroje západního civilizačního úpadku. Zatímco řada rockerů a hippies od šedesátých let participuje na aktivitách kulturní levice, black, folk, či viking metal hovoří o prastarých hodnotách, opěvují válku, válečníky, runy a lidové umění. V takovém světě nemají hodnoty odvozené z průmyslové revoluce a osvícenství žádné místo.

V myslích většiny lidí často převládají naprosto chybné interpretace metalu. Je to fakt, který je zčásti zapříčiněn tím, že mainstreamová média, preferující velice úzký hudebních žánrů, referují o této scéně téměř výhradně negativním způsobem, bez toho, aby si někdy poslechli byť jen jediný tón. Všichni jednohlasně říkají „je to jen kravál“, zatímco jejich mozky masíruje bezduché techno z jejich iPodů. Metal má příchuť hraní si na vlastním písečku, ale realita je větší – speciálně u folk a viking metalu, které jsou úspěšné, plné nápadů a já se osobně hodnotím jako kuriózní fúzi folku a zjedodušené lidové hudby, doplněné perkusemi a elektrickými kytarami.

Je možné vnímat jistou estetickou empatii mezi například mnoha folk metalovými alby a klasickými kompozicemi Holsta, Wagnera, nebo Berlioze. Mezi fanoušky extrémního metalu není sporu o tom, že právě operu a symfonickou hudbu považuje scéna extrémního metalu za klasické předchůdce. Kupříkladu švédská kapela **Therion** – tady můžeme vidět případ kompletní fúze mezi metalem a operou (Therion má své kořeny v death metalové scéně, ale

dnes, jak ukazuje třeba album *The Secret of the Runes* /Tajemství run/ je velice stěží zařaditelná do nějaké škatulky).

Pochopíme-li sofistikovanost a kvalitu celé řady metalových počínů, není těžké porozumět tomu, proč fanoušci black, folk, nebo viking metalu tak často pohrdají popovou hudbou, pro její povrchnost, předvídatelnost, jalovost ne-li rovnou nechutnost. A já skutečně věřím, že to co je vytvářeno v rámci různých extrémních metalových stylů je umělecky a technicky mnohem náročnější než dnešní populární hudba. Nadto má metal v sobě určitou dávku trvalosti. Na rozdíl od mainstreamového popu, jehož většina interpretů je po čase naštěstí zapomenuta – nebo je na ně spíše vzpomínáno pouze jako něco, čehož tvorba byla založena primárně na obavách jejich manažerů, zda bude dostatečně *cool*. Fakt, že je pop mnohem více viditelný a komerčně úspěšnější ale neznamená, že by ho lidé, pokud by dostali šanci [seznámit se s něčím jiným] preferovali. Tento fakt znamená pouze to, že je popová hudba v přízni masmédií a plutokratů zábavního průmyslu, kteří jsou schopni inzerovat a také prodat jakýkoli odpad. Všudypřítomnost popu udržuje jeho popularitu. Jako mají všichni lidé vrozenou touhu něco vlastnit, pár si jich přeje riskovat svoji marginalizaci kvůli udržování staromódních stylů. Popovou pomíjivost nejlépe dokazuje obrovská role kapitálu, který je nutný k inzerci a prodeji, bez toho by svou kulturní dominanci, která je uměle udržovaná, nebyl schopen uskutečnit.

Black, folk, stejně jako viking metalu se dokonce daří dosahovat úspěchů bez mediální podpory a finanční závislosti na sponzorech. A když některé metalové přece jenom získávají finanční podporu, výsledkem jsou impozantní úspěchy. Asi nejlepší příklad je Nightwish, symfonická gothic kapela (s kořeny souběžně v black metalu a křesťanství), která se svými čtyřmi miliony prodaných alb, jednou stříbrnou, jedenácti zlatými a dvanácti platinovými deskami představuje nejúspěšnější finskou kapelu současnosti.

Kapely tohoto žánru, a počítáme-li k nim i projekty neofolku, nebo martial industrialu, jsou v našich problémových časech obrovsky vítané, představují pozvednutí evropského ducha. Nebudu přehánět, když řeknu, že pro mě a pro všechny, kdo se zde na Takimagu věnujeme kulturním tématům, tato muzika představuje, na rozdíl od plytké popové scény, určitou revitalizaci západní civilizace. Dokonce i když na chvíli zapomeneme na všechny „zabijáky policajtů“ a další pózy *gangsta rapu*, nemůžeme ve svém vlastním celku vidět, jak přínosné všechny kulturní projevy, vzešlé ze Západu – a jak jsou po desetiletí – systematicky narušované a přetavované globální masovou zábavou.

Jeden si říká, jak je zvláštní, že většina současných mainstreamových médií a politického establishmentu si dosud neuvědomuje potenciálních rozvratných elementů a důrazných evropské aspektů této scény, která je stále mimo jejich kontrolu. V každém případě doufejme, že teorie Jacquese Attaliho je pravdivá a že viking metal může reprezentovat hudbu budoucnosti.

Článek Alexe Kurtagiće **White Noise** vyšel na stránkách Taki Magazine.